

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2065/2022
15.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужилаца АА из ..., ... број .../..., ББ из ..., улица ... број ..., ВВ из ..., ... ГГ из ..., ул. ... број .../... и ДД из ..., ул. ... бр. .../..., чији је заједнички пуномоћник Драган Благојевић, адвокат у ..., против тужених Агенције за вођење спорова у поступку приватизације Београд, Теразије 23/VI као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат у ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3680/21 од 08.10.2021. године, у седници већа одржаној 15. децембра 2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3680/21 од 08.10.2021. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3680/21 од 08.10.2021. године и пресуда Трећег основног суда у Београду ЗП1 354/20 од 09.10.2020. године у усвајајућем делу за тужбени захтев и у делу одлуке о трошковима поступка у односу на тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације Београд као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд, у другом ставу и у петом ставу изреке и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Трећи Основни суд у Београду је донео пресуду ЗП1 354/20 дана 09.10.2020. године којом је у првом ставу изреке одбио приговор стварне ненадлежности тог суда у односу на тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације Београд као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд и Републику Србију; у другом ставу изреке обавезао тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације Београд, као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд, да као солидарно одговорна са Компанијама „International CG“ ДП Београд – у стечају и „Generalexport“ ДП Београд – у стечају, тужиоцима исплати одређене новчане износе у еврима са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године, као дана доспелости потраживања па до 25.12.2012. године, а потом по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, у динарској

противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; у трећем ставу изреке одбио тужбене захтеве тужилаца у односу на Републику Србију; у четвртном ставу изреке одбио молбу тужилаца за ослобађање од плаћања судских такси; у петом ставу изреке обавезао тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације Београд као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 473.196,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате; у шестом ставу изреке одбио вишак захтева за законске затезне камате на износ накнаде трошкова поступка преко досуђених до тражених и у шестом ставу изреке обавезао тужиоца да туженој Републици Србији накнаде трошкове поступка у износу од 34.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж1 3680/21 дана 08.10.2021. године којом је одбио као неосновану жалбу тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације Београд и потврдио пресуду Трећег основног суда у Београду П1 354/20 од 09.10.2020. године у првом, другом и петом ставу изреке, те одбио захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену посебну ревизију изјавио тужени Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао ревизијске разлога по одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и одлучио да дозволи посебну ревизију тужене, ради уједначавања судске праксе у одлучивању о тужбеним захтевима из истоветног чињеничног и правног основа, бивших запослених у привредним друштвима „International CG“ ДП Београд и „Generalexport“ ДП Београд, сада у стечају, против истог туженог, ради накнаде штете због ненамирења потраживања тужилаца заснованих на социјалном програму садржаном у програмима реструктурирања наведених привредних друштава, као накнаду штете због штетних радњи туженог. Из тог разлога је одлучено каоу првом ставу изреке овог решења, на основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија тужене основана.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана пресуда, тужиоци су били у радном односу код привредног друштва Компанија „International CG“ ДП Београд у реструктурирања и Компанији „Generalexport“ ДП у реструктурирању, када су евидентирани као запослени који се јављају за остваривање новчане накнаде у износу од по 200 евра по години стажа, по социјалном програму који је саставни део програма реструктурирања наведених компанија. Према том социјалном програму право на накнаду у висини од 200 евра за сваку годину стажа коју су остварили као држављани Републике Србије код наведених компанија, закључно са 31.12.2007. године, највише до износа од 20.660.600 евра запослени остварују уз сагласност за исплату од стране Министарства финансија, а након дана испуњења за имовинске целине Блок ХХ и Копаоник. Као дан испуњења за имовинску целину Блок ХХ утврђен је 25.06.2008. године, а за имовинску целину Копаоник 29.05.2009. године. Агенција за

приватизацију је у складу са програмом реструктурирања писмено обавестила Министарство економије и регионалног развоја 01.06.2009. године да је наступио дан испуњења за обе имовинске целине, те да би Министарство економије и регионалног развоја требало да се обрати Министарству финансија за сагласност за исплату новчаних накнада запосленима у наведеним привредним друштвима, те је Министарство финансија у вези са захтевом дописом од 03.07.2009. године дало мишљење да је могуће прихватити исплату накнада из средстава буџета само под условом да се реализација врши у оквиру средстава предвиђених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, односно без ангажовања додатних средстава из буџета Републике Србије. Утврђено је да је у поступку реструктурирања код усвајања социјалног програма начињен пропуст од стране Агенције за приватизацију, као надлежне за спровођење поступка реструктурирања. Пропуст се састоји у нејасноћи садржаној у програму приватизације о томе како ће конкретна исплата и из којих средстава бити реализована, те да ли министарство финансија Републике Србије треба да се сагласи са исплатом из републичких средстава, или из средстава добијених продајом имовинских целина Блок XX и Копаоник. Тужиоци су стекли право на новчану накнаду, те њихов тужбени захтев у односу на Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације Београд као правног следбеника Агенције за приватизацију Београд - основан, с обзиром да постоји њена одговорност за обавезе које су проистекле из поступка реструктурирања субјекта приватизације због неправилности садржаних у програму реструктурирања у вези са исплатом средстава тужиоцима, насталих пропустом Агенције. Утврђено је да потраживање тужилаца није намирено управо због неправилног рада Агенције. На основу таквог утврђења је позивом на одредбе члана 172. Закона о облигационим доносима обавезана тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд, као правни следбеник Агенције за приватизацију да као солидарно одговорна са компанијама „International CG“ ДП Београд у стечају и „Generalexport“ ДП Београд у стечају тужиоцима исплати износе на име припадајуће накнаде, са законским затезним каматама.

Ревидент основано указује на, за сада, погрешну примену материјалног права код одлучивања о тужбеном захтеву у односу на ревидента, од значаја за право тужилаца да у судском поступку потражују испуњење обавезе, с обзиром на приговор застарелости потраживања кога је истакао овај тужени, о коме другостепени суд није одлучио. Првостепени суд је нашао да приговор застарелости није основан, полазећи од правне природе основа тужбеног захтева, што је накнада штете због располагања првотуженог новчаним средствима насталим од продаје имовинских целина привредних друштава у реструктурирању супротно Уредби о начину и условима измирења обавеза субјектата приватизације према повериоцима, односно због неправилног раду првотужене, позивом на одредбу члана 154. и 172. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд налази да на описани начин у нижестепеним одлука приговор застарелости који је истакао првотужени није оцењен, нити је у том правцу примењено материјално право од стране нижестепених судова. У ревизији ревидент истиче да су средства пребачена на рачун стечајних дужника у складу са законом. Првостепени, а ни другостепени суд нису расправили да ли је и када Агенција за реструктурирање или њен правни следбеник, овде првотужени, новчана средства која је стекао продајом имовинских целина пренео на рачун привредних друштава у

стечају, ради исплате запосленима на име накнаде из социјалног програма. Од тог тренутка, када престају штетне радње првотуженог којима је спречавао намирење потраживања тужилаца, почиње тећи застарни рок из одредбе члана 374. Закона о облигационим односима.

Осим изнетог, није расправљено питање висине потраживања тужилаца на име накнаде штете према првотуженом, што зависи од висине ненамиреног потраживања накнаде по социјалном програму, према привредним друштвима као изворним носиоцима те обавезе према тужиоцима. Ово зато што првотужени као одговоран за штету коју су трпели тужиоци, одговара у мери у којој је њихово потраживање остало ненамирено до закључења главне расправе.

Из наведених разлога је Врховни касациони суд укинуо првостепену и другостепену пресуду и предмет у односном делу вратио првостепеном суду на поновно суђење, како би након утврђења чињеница од којих зависи одлука о висини основаног потраживања тужилаца према првотуженом и о приговору застарелости, одлучио о тужбеним захтевима, те о трошковима целог поступка, на основу одредбе члана 416. став 2. и члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић